

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امتحان نوبت اول علوم فنون پایه دهم دبیرستان صاحب الزمان (عج)

طراح: بهناز عبداللهی

با دقت به سوالات جواب دهید و جواب هارا با خطی درشت و خوانا بنویسید

زمان امتحان = 1:15

تاریخ ادبیات

- 1) درستی یا نادرستی عبارات های زیر را با ص یا غ معین کنید. 2 نمره
- الف) کتاب اوستا را موبدان در دوره ساسانی از حفظ می خواندند.
- ب) فارسی میانه را میانه نام نهاده اند چون میان زبان هخامنشیان و فارسی دری قرار گرفته بود.
- ج) منظومه درخت آسوریک موضوعات علمی و اخلاقی دارد.
- د) یعقوب لیث به خاطر آشنایی با زبان عربی زبان فارسی را زبان رسمی دربارش اعلام کرد.
- ه) در دوران تمدن اسلامی نظم و نثر هر دو قوت گرفت.
- و) ابوعلی سینا هم شاعر بود هم نویسنده.
- ز) آغاز قرن ۵ اندیشه ایرانی در چارچوب فرهنگ اسلامی ترویج می یابد.
- ح) ویژگی های شعر در قرن ۴ و ۵ تعالیم اخلاقی بود.

2) نقطه چین هارا کامل کنید. 1 نمره

- 1) مدیحه سرایی به پیروی از معمول گشته بود.
- 2) شعر تعلیمی در قرن ۴ و ۵ ایجاد شد و در دوره سلجوقی رسید.

3) تاریخ الرسل و الملوك از است.

4). زبان ایرانی

3) به سوالات جواب دهید.

الف) موضوع این کتاب نثر در عهد سامانی " تاریخ گذشته ایران " است. 0/25

ب) گروه زبان های ایرانی را تعریف کنید. 0/75

موسیقی شعر

4) تعداد واج های کلمات داخل پرانتز را به ترتیب در کدام گزینه می بینید. 1نمره

(احسان) (سجاده)

الف) 6 و 8. ب) 7 و 8. ج) 6 و 7

5) مصوت های بلند و صامت های واژه زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است. 1نمره

(آیدین)

الف: (ص م م ص م ص)

ب: (ص م ص ص م ص)

ج: (م م ص ص م ص)

6) طبق جدول هجابندی کامل ترین گزینه کدام است. 1 نمره

الف) سبز. ص ص م ص. علامت: U_

ب) کارت. ص م ص ص. علامت: U_

ج) گزینه های ب و د هر دو درست

(د) نیست. ص م ص ص. علامت: U

7) تعداد هجاهای واژگان (آرامگاه) و (متمدن) به ترتیب کدام گزینه است. 0/5 نمره

الف) 4 و 5 ب) 3 و 4 ج) 2 و 4

8) کدام گزینه برای عروضی نویسی مصرع زیر درست است؟ 0/5 نمره

مصرع: میهن خویش را تو کن آباد

الف) میهن خویش را تُو کُنْ آباد.

ب) میهن خویش را تُو کُنْ آباد.

ج) میهن خویش را تُو کُنْ آباد.

9) علامت هجایی کدام بیت 4 بار (U _) است؟ 1 نمره

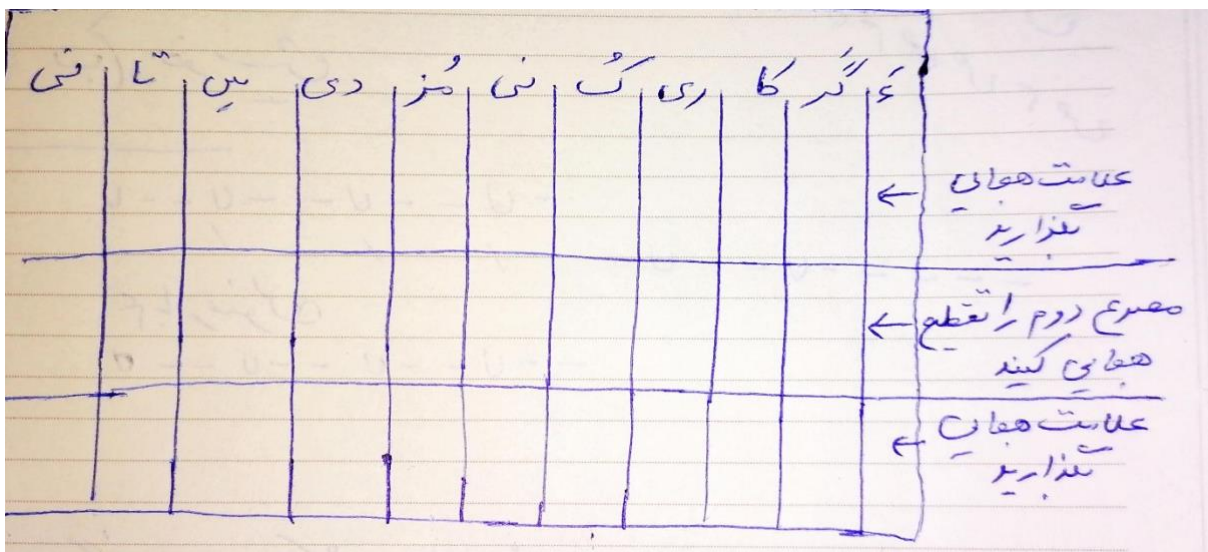
الف) مرنجان دلم را که این مرغ وحشی

ب) هیچکدام

ج) تا توانی دلی به دست آور *** دل شکستن هنر نمی باشد

10) علامت هجایی بنویسید. 1/5 نمره

شعر: اگر کاری کنی مزدی ستانی *** چو بیکاری یقین بی مزد مانی

11) با این که می گوئیم در زبان فارسی واژه ای با مصوت آغاز نمی شود توضیح دهید چرا کلماتی مثل: ایثار یا امید را داریم؟ 1نمره

12) برای کاربرد های گوناگون (صامت، مصوت) هر یک از واج های زیر نمونه بنویسید. 0/5 نمره

ه = (صامت) = (.....)

ه = (مصوت) = (.....)

زیبایی شناسی

13) خیالِ خالِ تو با خود به خاک خواهیم پرد ***که تا ز خالِ تو خاکم شود عبیر آمیز
تکرار مصوت..... و صامت..... ایجاد آرایه..... را کرده است که این آرایه
از نوع بدیع..... است. (لفظی و معنوی) 2نمره

14) به دو بیت زیر توجه کنید و بگویید در کدام بیت واج آرایی محسوس تر است؟
1نمره

الف) خوابِ نوشینِ بامدادِ رحیلِ باز دارد پیاده را ز سبیل

ب) پس هستی من ز هستی اوست تا هستم و هست دارمش دوست

15) در اشعار حماسی وزن آهنگ چگونه باشد تا بار حماسی غنی تر شود؟ 0/5نمره

16) با توجه به بیت زیر از مولوی :

مرده بودم زنده شدم گریه بدم خنده شدم *** دولت عشق آمد و من دولت پاینده شدم
کدام عوامل بر قدرت اثرگذاری این سروده افزوده است؟ 0/5 نمره

تحلیل نظم و نثر

17) در عبارت: پس من دنیا را به آن چاه پرافت مانند کردم و موشان سیاه و سفید و آن چهار مار را به طبایع که عماد خلقت آدمی است تشبیه کردم. 1 نمره

بررسی هریک از قسمت های خط کشیده شده کدام قلمرو یا دیدگاه را مطرح می‌کند؟

الف) زبانی_فکری (ب) ادبی_فکری. (ج) زبانی_ادبی

18) در عبارت: جوهر اگر در خلاب افتد همچنان نفیس است و غبار اگر به فلک رسد همان خسیس است. 2 نمره

الف) یک نمونه قلمرو ادبی بنویسید.

ب) یک نمونه قلمرو زبانی بنویسید

(جوهر = جواهر) (خلاب = لجنزار) (نفیس = گرانبها) . (خسیس = بی ارزش)

19) در بیت (چو کنعان را طبیعت بی هنر بود **** پیامبر زادگی قدرش نیفزود) 1 نمره

(طبیعت = ذات) (کنعان = پسر نوح)

الف) بیت را از نظر قلمرو فکری بررسی کنید؟

20) بیت: (ما زبان اندر کشیدیم از حدیث خلق و روی **** گر حدیثی هست با یار است و با اغیار نیست)

(اغیار = بیگانگان)

الف) بیت را از نظر قلمرو زبانی در دو مورد بررسی کنید؟ 1 نمره

